

ДҮЙНӨ ТАРЫХЫ ПРЕДМЕТИ БОЮНЧА 2014-2015-ОКУУ ЖЫЛЫНА

КАРАТА МУГАЛИМДЕРДИН АВГУСТ КЕҢЕШМЕСИНЕ

СУНУШТАР

Кыргыз Республикасынын жалпы билим берүүчү уюмдарынын (мектеп, гимназия, лицей) Базистик окуу планында «Дүйнө тарыхы» жана «Кыргызстан тарыхы» өз-өзүнчө окутулуучу предметтер болгондуктан, 2014/2015-окуу жылына карата бул эки предметтин окуу программалары «Дүйнө тарыхы курсу боюнча окуу программалары, 6–11 кл.: Жалпы билим берүүчү уюмдар (мектеп, гимназия лицей) үчүн. – Кайра иштелип 7-бас. – Б., 2014» жана «Кыргызстан тарыхы боюнча окуу программалары, 5–11 кл.: Жалпы билим берүүчү уюмдар (мектеп, гимназия лицей) үчүн. – Кайра иштелип 7-бас. – Б., 2014» деген өз-өзүнчө аталыштарда даярдалды жана басылып чыгарылды. Бул окуу программаларынын орус тилиндеги басылмалары да өз-өзүнчө аталыштарда даярдалды.

«Дүйнө тарыхы» предмети боюнча окуу процессин уюштурууда төмөнкү нормативдик документтерди жетекчиликке алуу зарыл:

1. Кыргыз Республикасында билим берүүнү 2020-жылга чейин өнүктүрүүнүн концепциясы. – «Кутбилим», 5-август, 2011, № 29. 3–5-бб.
2. Кыргыз Республикасында билим берүүнү 2012–2020-жылдарда өнүктүрүүнүн стратегиясы. – «Кутбилим», 5-август, 2011, № 29. 6–14-бб.
3. Государственные стандарты предметного образования в школах Кыргызской Республики. Б., 2006. – 307 б.
4. Кыргыз Республикасын 2013–2017-жылдарда туруктуу өнүктүрүүнүн улуттук стратегиясы.
5. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2012-жылдын 12 мартындагы «Кыргыз Республикасындагы билим берүү системасын өнүктүрүүнүн стратегиялык багыттары жөнүндө» токтому.
6. Кыргыз Республикасында Жалпы орто билим берүүнүн улуттук алкактык куррикулуму. – Б., 2010. – 33 б.
7. Рамочный национальный куррикулум среднего общего образования Кыргызской Республики. – Б., 2010. – 33 б.
8. Проект постановления Правительства Кыргызской Республики «Об утверждении Рамочного национального стандарта (куррикулума) среднего образования Кыргызской Республики» / Кутбилим, 6 сентября 2013 года.

9. Дүйнө тарыхы курсу боюнча окуу программалары, 6–11-кл.: Жалпы билим берүүчү уюмдар (мектеп, гимназия, лицей) үчүн. — Кайра иштелип, оңдолуп 7-басылышы. — Б., 2014. — 42 б.

10. Программы по курсу Мироя история, 6–11 кл.: Для общеобразовательных учреждений (школ, гимназий и лицеев). — 7-е перераб. изд. — Б., 2014. — С. 42.

Базистик окуу планы боюнча «Дүйнө тарыхы» предметин өздөштүрүүгө 6–11-класстарда жумасына 1 саат бөлүнөт.

2014/2015-окуу жылында «Дүйнө тарыхы» предмети боюнча окуу курстарын өздөштүрүү тартиби төмөндөгүдөй:

№	Окуу курсунун аталышы	Классы	Автору	Басылышы жана көлөмү	Басылып чыккан жери жана жылы	Кайсы тилдерде басылып чыккан?
1.	Байыркы дүйнө тарыхы	6-класс	Т.Чоротегин, Ө.Осмонов, Т.Өмүрбеков, Б.Нурунбетов	16,0 б/т	Бишкек, «Учкун», 2007	кыргыз
2.	Орто кылымдар тарыхы	7-класс	Ө.Осмонов, Ш.Керимова	16,0 б/т	Бишкек, «Шам», 2004	кыргыз
				16,0 б/т	Бишкек, «Инсанат», 2007	
3.	Жаңы тарых	8-класс	А.Деталиев, М.Иманкулов, Ө.Саалаев	12,0 б/т	Бишкек, «Инсанат», 2005	кыргыз
				12,0 б/т	Бишкек, «Билим-компьютер», 2007	
4.	Соңку тарых	9-класс	Т.Өмүрзакова	19,0 б/т	Бишкек, «Учкун», 2007	кыргыз
5.	Дүйнө тарыхы: урунттуу учурлар (байыркы	10-класс	Ө.Ж.Осмонов, А.Б.Элебесова Б.А.Түмөнбаев,	1-басылышы 29,0 б/т	Бишкек, «Учкун», 2006	кыргыз

	доордон XIX к. ортосуна чейин)		А.Г.Каниметов			
			Ө.Ж.Осмонов, А.Б.Элебесова	2- басылышы 16,0 б/т	Бишкек, «Инсанат», 2012	кыргыз
6.	Дүйнө тарыхы: урунттуу учурлар (XIX к. ортосунан биздин күндөргө чейин)	11-класс	А.Б.Элебесова, Ө.Ж.Осмонов	1- басылышы 18,0 б/т	Бишкек, «Учкун», 2007	кыргыз
				2- басылышы 16,0 б/т	Бишкек, «Инсанат», 2012	кыргыз

Окуучулар үчүн кошумча окуу куралдары

№	Аталышы	Классы	Автору	Көлөмү	Басылып чыккан жери жана жылы	Кайсы тилдерде басылып чыккан?
1.	Байыркы дүйнө тарыхы (таблицаалар жана схемалар)	6-класс	Ө.Ж.Осмонов, Ш.К.Керимова, А.Ж.Шергазиев	50 бет	Бишкек, 2012	кыргыз
2.	Орто кылымдар тарыхы (таблицаалар жана схемалар)	7-класс	Ө.Ж.Осмонов, Ш.К.Керимова, А.Ж.Шергазиев	62 бет	Бишкек, 2012	кыргыз
3.	Түстүү колдонмо карталар /Дүйнө тарыхы: урунттуу учурлар (байыркы доордон тартып XIX кылымдын ортосуна чейин)	10-класс	А.Б.Элебесова	4 бөлүк (ар бир бөлүктө 10 карта)	Бишкек, 2014	кыргыз
4.	Түстүү колдонмо карталар /Дүйнө тарыхы: урунттуу учурлар (XIX к. ортосунан тартып бүгүнкү күнгө чейин)	11-класс	А.Б.Элебесова	4 бөлүк (ар бир бөлүктө 10 карта)	Бишкек, 2014	кыргыз

Мугалимдер үчүн методикалык окуу куралы

1. *А. Б. Элебесова.* Тарыхый-коом таануучулук предметтерди инсанга багыттап окутуунун технологиялары: Жогорку класстардын мугалимдери үчүн методикалык окуу куралы. – Б.: «Айгөлөк», 2014.

Предметтик мугалимдер «Дүйнө тарыхы» предмети боюнча окуу процессин уюштурууда 10- жана 11-класстар үчүн иштелип чыккан «Болжолдуу окуу-тематикалык календардык планды» жетекчиликке алышса болот. Анда окуу материалынын мазмундук ырааттуулугун жана өздөштүрүү сапатын камсыз кылуу үчүн сабакта колдонула турган предмет ичиндеги

жана предметтер аралык байланыштарды жүзөгө ашыруу мүмкүнчүлүктөрү, окутуу технологиялары, өзөк түшүнүктөр, маалымат булактары жана компетенттүүлүктөрдүн калыптанышы берилди.

Окутуунун натыйжалуулугун арттырууда предметтер аралык жана курс ичиндеги байланыштар маанилүү ролду ойнойт. Анткени алар окуучулардын тарыхый билимдерин актуалдаштырууга, тарыхты өздөштүрүүгө кызыгуусун арттырууга, Кыргызстан тарыхын Дүйнө тарыхынын, дүйнөлүк тарыхый процесстердин контекстинде кароого өбөлгө болот.

Август методикалык окууларынын секциялык иштеринде талкуулоого сунушталган турган болжолдуу темалар:

1. *Тарыхый-коом таануучулук предметтерди инсанга багыттап окутуунун технологиялары:* деңгээлдик дифференцирлөө; модулдук; проблемалык окутуу; сынчыл ойломду өнүктүрүү; интерактивдүү окутуу; доолбоордук; социалдык долбоорлоо; тарыхты окутуунун өнүктүрүүчүлүк технологияларынын негиздери ж.б.
2. *Тарыхый-коом таануучулук предметтерди системалык-ишмердүүлүк өңүттө окутуу.* Каралуучу маселелер:
 - компетенция — ишмердүүлүк — компетенттүүлүк. Компетенттүүлүк — иш-аракеттеги билим;
 - бүтүрүүчүдө окуп билим ала билүүнүн негизи катары *инсандык, жөнгө салуучулук, таанып билүүчүлүк жана коммуникациялык универсалдуу окуулук иш-аракеттер* калыптандыруу.
3. *Сабак — билим берүү процессин уюштуруунун негизги формаларынын бири.* Талкууга төмөнкү маселелер сунушталат:
 - тарых сабагындагы билим берүү процессин долбоорлоо;
 - тарых сабагын уюштуруу жана өтүү;
 - тарых сабагында окуучулардын таанып билүүчүлүк ишмердүүлүктөрүн жигердендирүү ыкмалары;
 - тарых сабагынын саламаттыкты сактоочу аспектери;
 - предмет боюнча сабактан тышкаркы жана класстан тышкаркы иштерди уюштуруу.
4. *Тарых сабагындагы заманбап маалыматтык жана коммуникациялык технологиялар.* Каралуучу маселелер:
 - тарых боюнча билим берүү процессинде заманбап маалыматтык жана коммуникациялык технологиялардын орду, ролу жана мүмкүнчүлүктөрү;

- тарых сабагында жана сабактан тышкаркы учурларда заманбап маалыматтык жана коммуникациялык технологияларды колдонуунун артыкчылыктары;
- заманбап маалыматтык жана коммуникациялык технологиялар окуучулардын таанып билүүчүлүк жана өз алдынча ишмердүүлүктөрүн жигердендирүү фактору катары.

5. *Экологияны, экономиканы, укукту, социологияны, маданиятты, саясий кырдаалды өздөштүрүү, региондук жергени таануу.* Бул тарых, география, адабият мугалимдеринин, ошондой эле предметтер аралык жана метапредметтик циклдеги мугалимдердин чыгармачыл тобунун бириккен талкуусу болушу мүмкүн.

Секциялык иштерде талкуулоого сунушталган кошумча маселелер: ачык сабактар жана аларды талкуулоо, иш тажрыйбаларын практикалык көрсөтүү, долбоор, педагогикалык идеялардын фестивалы, презентация, иш оюну, окутуучу семинар, педагогикалык марафон, «акыл чабуулу», проблемалык кырдаалды чечүү, практикум, дискуссия, тренинг, тегерек стол, илимий-практикалык конференция ж.б.

Август методикалык окуулары, эреже катары, сунуштарды, көрсөтмөлөрдү иштеп чыгуу, алдынкы мугалимдердин иш тажрыйбаларын жалпылоо жөнүндө чечимди кабыл алуу менен аяктайт.

«Мамлекеттүүлүктү бекемдөө жылына» карата «Дүйнө тарыхы» предметин өздөштүрүүнүн алкагында *«СССРдеги саясий репрессиялардын жана эркисиздикке каршылык көрсөтүүнүн тарыхы»* темасындагы сабактардын конкурсун өткөрүү пландаштырылды. Конкурс үч түр менен өткөрүлөт (райондук, облустук, республикалык). Конкурсун шарты берилген *Маалымдоо каты* «Кутбилим» гезитине жарыяланат.

МИРОВАЯ ИСТОРИЯ

По Базисному учебному плану общеобразовательных учреждений (школ, гимназий и лицеев) Кыргызской Республики, «Мировая история» и «История Кыргызстана» являются отдельными учебными предметами. Поэтому к новому 2014/2015-ому учебному году учебные программы по данным предметам подготовлены и выпущены отдельно: «Программы по курсу Мировая история, 6–11 кл.: Для общеобразовательных учреждений (школ, гимназий и лицеев). – 7-е перераб. изд. – Б., 2014» и «Программы по курсу История Кыргызстана, 5–11 кл.: Для общеобразовательных учреждений (школ, гимназий и лицеев). – 7-е изд. перераб., испр. и доп. – Б., 2014».

При организации образовательного процесса по предмету «Мировая история» необходимо руководствоваться следующими нормативными документами:

11. Концепция развития образования в Кыргызской Республике до 2020 года. – «Кутбилим», 5 августа, 2011, № 29. – С. 3–5.

12. Стратегия развития образования в Кыргызской Республике в 2012–2020 годы. – «Кутбилим», 5 августа, 2011, № 29. – С. 6–14.

13. Государственные стандарты предметного образования в школах Кыргызской Республики. Б., 2006. – 307 б.

14. Стратегия устойчивого развития Кыргызской Республики в 2013–2017 годы.

15. Протокол Правительства от 12 марта 2012 года «О стратегических направлениях образовательной системы Кыргызской Республики».

16. Рамочный национальный curriculum среднего общего образования Кыргызской Республики. – Б., 2010. – 33 б.

17. Проект постановления Правительства Кыргызской Республики «Об утверждении Рамочного национального стандарта (curriculum) среднего образования Кыргызской Республики» / Кутбилим, 6 сентября 2013 года.

18. Программы по курсу Мировая история, 6–11 кл.: Для общеобразовательных учреждений (школ, гимназий и лицеев). — 7-е перераб. изд. — Б., 2014. — С. 42.

По Базисному учебному плану на изучение учебного предмета «Мировая история» в 6–11-классах отводится 1 учебный час в неделю.

В 2014/2015-ом учебном году предусматривается следующий порядок изучения учебного предмета «Мировая история»:

№	Название учебного курса	Класс	Автор	Объём	Год и место издания	Язык издания
1.	История Древнего мира	6 класс	Т.Чоротегин, О.Осмонов, Т.Омурбеков, Б.Нурунбетов	16,0 п/л	Бишкек, «Учкун», 2007	кыргызский
2.	История Средних веков	7- класс	О.Осмонов, Ш.Керимова	16,0 п/л	Бишкек, «Шам», 2004	кыргызский
				16,0 п/л	Бишкек, «Инсанат», 2007	
3.	Новая история	8 класс	А.Доталиев, М.Иманкулов, О.Саалаев	12,0 п/л	Бишкек, «Инсанат», 2005	кыргызский
				12,0 п/л	Бишкек, «Билим-компьютер», 2007	
4.	Новейшая история	9 класс	Т.Омурзакова	19,0 п/л	Бишкек, «Учкун», 2007	кыргызский
5.	Мировая история: основные вехи (с древнейших времён до середины XIX в.)	10 класс	О.Дж.Осмонов, А.Б.Элебесова Б.А.Түмөнбаев, А.Г.Каниметов	1-ое издание 29,0 п/л	Бишкек, «Учкун», 2006	кыргызский
			О.Дж.Осмонов, А.Б.Элебесова	2-ое издание 16,0 п/л	Бишкек, «Инсанат», 2012	кыргызский
6.	Мировая история: основные вехи (с сер. XIX в. до наших дней)	11 класс	А.Б.Элебесова, О.Дж.Осмонов	1-ое издание 18,0 п/л	Бишкек, «Учкун», 2007	кыргызский
				2-ое издание 16,0 п/л	Бишкек, «Инсанат», 2012	кыргызский

Дополнительные учебные пособия

№	Название учебного курса	Класс	Автор	Объём	Год и место издания	Язык издания
1.	История Древнего мира (таблицы и схемы)	6 класс	Ө.Ж.Осмонов, Ш.К.Керимова, А.Ж.Шергазиев	С. 50	Бишкек, 2012	кыргызский
2.	История Средних веков (таблицы и схемы)	7 класс	Ө.Ж.Осмонов, Ш.К.Керимова, А.Ж.Шергазиев	С. 62	Бишкек, 2012	кыргызский
3.	Түстүү колдонмо карталар /Дүйнө тарыхы: урунттуу учурлар (байыркы доордон тартып XIX кылымдын ортосуна чейин)	10 класс	А.Б.Элебесова	4 частей	Бишкек, 2014	кыргызский
4.	Түстүү колдонмо карталар /Дүйнө тарыхы: урунттуу учурлар (XIX к. ортосунан тартып бүгүнкү күнгө чейин)	11 класс	А.Б.Элебесова	4 частей	Бишкек, 2014	кыргызский

Учителя, преподающие учебного предмета «Мировая история» при организации учебного процесса могут руководствоваться «Примерным учебно-тематическим планом» для 10 и 11 классов. Для обеспечения последовательности содержания и качества изучения в нём указаны возможности осуществления внутрипредметных и межпредметных связей, технологии обучения, ключевые понятия, источники информации, формирование компетентностей.

Рекомендуемые примерные темы для рассмотрения в секционных работах августовских методических совещаний:

6. *Личностно-ориентированные технологии обучения историко-обществоведческих предметов:* дифференцирования; модульные; проблемного обучения; развития критического мышления; интерактивного обучения; проектные; социального проекта; основы развивающих технологий изучения истории и т.д..
7. *Системно-деятельностный подход обучения историко-обществоведческих предметов.* Рассматриваемые вопросы:
- компетенция — деятельность — компетентность. Компетентность — знание в действии;
 - формирование у выпускника личностного, урегулирующего, познавательного и универсально-коммуникационных учебных действий, как основы изучения учебного предмета.
8. *Урок – одна из основных форм организации образовательного процесса в школе.* В связи с этим рекомендуются следующие вопросы для обсуждения:
- проектирование образовательного процесса на уроках истории;
 - организация и проведение урока истории;
 - способы активизации познавательной деятельности учащихся на уроках истории;
 - здоровьесберегающие аспекты урока истории;
 - организация внеурочной, внеклассной работы по предмету.
9. *Современные информационные и коммуникативные технологии на уроках истории и их роль в реализации принципа индивидуализации обучения и развитии творческого потенциала личности учащегося.* Вопросы для рассмотрения::
- место и роль современных информационных и коммуникативных технологий в образовательном процессе по истории;
 - особенности применения современных информационных и коммуникативных технологий на уроках и во внеурочное время;
 - современные информационные и коммуникативные технологии как фактор активизации познавательной и самостоятельной деятельности учащихся.
10. *Изучение регионального краеведения, экологии, экономики, права, социологии, культуры, конфессиональной и этнической ситуаций родного края.* Это может быть совместное заседание объединений учителей истории, географии, родного языка и литературы и др. либо творческой группы учителей надпредметного и межпредметного цикла, в котором реализуется междисциплинарный подход.

Дополнительные рекомендуемые вопросы для обсуждения на секционных работах: открытые уроки с последующим их обсуждением, практический показ опыта работы, проект, фестиваль педагогических идей, презентация, деловая игра, обучающий семинар, педагогический марафон, «мозговой штурм», решение проблемной ситуации, практикум, дискуссия, тренинг, круглый стол, научно-практическая конференция и т.п.

Августовские методические учёбы, как правило, завершаются разработкой рекомендаций, инструкций, принятием решения об обобщении опыта передовых учителей.

В рамках изучения учебного предмета «Мировая история» планируется проводить конкурс школьных уроков по теме ***«История политических репрессий и сопротивления несвободе в СССР»***, посвящённый ***«Году укрепления государственности»***. Конкурс проводится в трёх турах (районный, областной, республиканский). Информационное письмо о проведении конкурса будет опубликовано в газете «Кутбилим».